

Urheilu on taloutta

GÖRAN WALLÉN

Sanomalehtien talous- ja urheilusivujen suuri ero on nykyään se, että taloussivuilla puhutaan vähemmän rahasta kuin urheilusivuilla. Yhtiöittäminen, pörssi, kannattavuus, rahallinen arvo, operatiivinen johto, tulo- ja menoarvio, tilinpäätös, tulosvastuu, ostaminen, myyminen, vuokraaminen, laina, velka, ansaitseminen, kauppa, substanssi, sopimus, mainosarvo, brand, yhteistyökumppani, bisnes, kartelli, viihdeteollisuus ovat tuttuja sanoja urheilutoimittajille. Voitto tarkoittaa yhtä usein rahallista hyötyä kuin kilpailun voittamista. Jos jollakin seurala menee huonosti, niin sillä on yleensä likviditeettiongelmia.

Pohjoisamerikkalainen uutistoimisto AP välittää harvoin urheilusähkeitä, joissa ei mainita rahaa. Pohjoisamerikkalaisessa ammattilaisurheilussa on ensisijaisesti kysymys ammattilaisista, toissijaisesti urheilusta. Urheilumaa Suomi on muuttumassa samaan suuntaan. Yhdellä allekirjoituksella seuran omistaja, nimi ja kotipaikkakunta voivat muuttua. Urheilutoimituksissa tätä kehitystä ei kovinkaan usein kyseenalaisteta.

Huomattava osa tiedotusvälineiden urheiluaineistosta liittyy rahaan, vaikka vain pieni osa urheilijoista saa elantonsa urheilusta. Raha kiinnostaa enemmän kuin peli ja pisteet. Esimerkiksi jutut HJK:sta mestariliigan alussa liittyivät paljon useammin miljooniin kuin pisteisiin. Vuoden kohutuin suomalainen jalkapalloilija ei ollut kohuttu pelitaitojensa vuoksi vaan siksi, että englantilaisen liigan oletettiin maksaneen hänestä miljoonien markkojen siirtokorvaus. Mika Häkkisen palkka tekee hänet erityisen mielenkiintoiseksi ja suosituksi. Jos palkintona ajamisesta olisi pelkkä kunia ja pokaali, mielenkiintokin laskisi huomattavasti.

• • •

Vaikka urheilutoimittajat hyväksyvät ammattilaisuuden ja niin sanotut uudet lajit, niin urheilun arvostuksiin nuo uutuudet eivät ole vaikuttaneet. Urheilijoihin ja urheilulajeihin suhtaudutaan samoin kuin vuosisadan alussa. Syy ei ole pelkästään toimittajien, myös yleisö näkee kilpailun edelleen kilpailuna eikä ajattele formula-ajoa tai liigaottelua liiketoimintana.

Ruotsin liitto maksoi Borgille yli miljoonan edustustehtävistä

Television dokumentti kertoo, että tennistähti ei suostunut pelaamaan Davis cup -maajoukkueessa ilman erityiskorvausta

HELEEN KUPPIN
Helsingin Sanomat

11. KHOUVA Ruotsin tennisliitto maksoi 1970-luvulla Espinon yli 2000000 dollaria Björn Borgille, jolla tennisturnaus on ollut pelipaikastaan Davis Cup -joukkueesta. Yhteistyösopimus nähtiin Borgin "virkkotehtävänä" vuonna 1970 ja seurasidollana edustustehtävien lisäksi.

Vuonna 1970 Ruotsin tennisliitto laati sopimuksen Peter Wallenbergin ja Björn Borgin välillä. Sopimus oli kahden vuoden mittainen ja Borg oli saatava mukaan koulullaan luvattuna ja televisio-omistuksen mukaisesti.

Se oli ratkaissut Borgin kiertävän maailman koulukomppaniin ja liian kalliin televisio-omistuksen. Monacoon putoanut Albert ja sen Yhdysvaltain entinen presidentti George Bush.

HELSINGIN SANOMAT 6.11.1998

Jokerit gjorde fem miljoners vinst

När Harry "Hjallis" Harikimo och hans kumpan och ekonomiska rådgivare Henrik de la Chapelle tog över skuldtyngda Jokerit i Borjån på artondel som klubben att bli föregångare i Finland på många olika sätt.

Inte ens har nämnts att det ska bli goda vinstar för som tätt i de här åren har klubben fått en ny spelare.

per vid handen att hela Jokerit HC (lagare) är varit 17,5 miljoner mark enligt det finska förbundet.

har värderna 480 av det beläget, 455 drygt 2 miljoner var näst Jokeri-vaide Kimmo Leinonen marknadshar i högsta HIF i det iok-tyngda laget har värderna varit en drygt halv miljon.

dens Jukka Oja VD för Skanska. Skanska är faktiskt en risker "huvudsponsor" på förståets namn i sin spelplan.

BLADET

SPORT

Fedorov tjänar mer än hela Nashvilles lag Över 240 dollarmiljonärer i NHL

Det är inte mer än ett år sedan det bara fanns en handfull spelare som tjänade över en miljon dollar per säsong i NHL. Idag finns det hela 244 dollarmiljonärer.

Det är inte mer än ett år sedan det bara fanns en handfull spelare som tjänade över en miljon dollar per säsong i NHL. Idag finns det hela 244 dollarmiljonärer.

Finländarnas spelarlönor i NHL i dollar (1 dollar är cirka 5 mk)

Alexander Fedorov	4 750 000
Saku Korus	3 000 000
Jari Kurri	2 800 000
Eppu Nurminen	1 850 000
Jari Kurri	1 250 000
Janne Niemi	1 100 000
Jari Kurri	725 000
Ville Peltonen	650 000
Saku Korus	575 000
Antti Aalto	550 000
Esa Tikkanen	500 000
Juha Välinen	400 000
Antti Luukkainen	400 000
Sami Salo	240 500

Spelarlöner (i milj. dollar)

1. Detroit	48,0
2. Dallas	39,9
3. Rangers	39,8
4. Philadelphia	39,4
5. Chicago	35,6
6. San Jose	35,6
7. Toronto	33,9
8. Montreal	33,4
9. Florida	31,8
10. St. Louis	31,2
26. Calgary	29,7
27. Nashville	13,6

Bure saknas
Alexander Fedorov tjänar mer än hela Nashvilles lag. Han tjänar över 4 miljoner dollar per säsong.

NHL:s största lönelöpare är Alexander Fedorov som tjänar över 4 miljoner dollar per säsong. Han är den enda spelaren som tjänar mer än 4 miljoner dollar per säsong.

Alexander Fedorov tjänar mer än hela Nashvilles lag. Han tjänar över 4 miljoner dollar per säsong.

Det är inte mer än ett år sedan det bara fanns en handfull spelare som tjänade över en miljon dollar per säsong i NHL. Idag finns det hela 244 dollarmiljonärer.

HUVUDSTADSBLADET 29.10.1998

SI

HUVUDSTADSBLADET 10.9.1998

FM

daan sekä korostaa urheilun perusarvoja että innostua kritiikittömästi perusarvoja vastaan sotivasta urheilutilaisuudesta. Tekopyhyyden huippu on riemuita Mika Häkkisen maailmanmestaruudesta ja tuomita kaupallisuus. Ilman kaupallisuutta ei olisi maailmanmestari Häkkistä eikä formula ykköstä.

Virallisesti ja ammattinsa puolesta urheilutoimittajat pitävät tupakointia terveydelle haitallisena. Tupakkaa ei siis sopisi mainostaa urheilun yhteydessä koska urheilu, ainakin teoriassa, on terveellistä toimintaa. Moottoriurheilu on kuitenkin paljolti riippuvainen tupakkateollisuuden mainosrahoista, joten jos toimittajat vaatisivat tupakkamainonnan kieltämistä, niin samalla he nakertaisivat moottoriurheilun taloudellista perustaa. Jos EU:n tupakkamainonnan kieltö astuu voimaan, formulasirkus saattaa muuttaa Aasiaan. Ainakin tällä hetkellä tupakkateollisuus pitää formula-toimintaa pystyssä. Se ei tunnu häiritsevän ketään, ei yleisöä eikä toimittajia.

• • •

Olisiko kaikkien helpompi hyväksyä urheilun kaupallisuus, jos urheilun kaupallisin osa käsiteltäisiin samassa osastossa kuin muut samantapaiset aiheet eli talous- tai viihdeutisten yhteydessä? Eliittuurheiluhan on suhteellisen luonnollisella tavalla siirtynyt kansanliikunnasta viihde- ja talouselämän piiriin. Sana kaupallinen ei ole sinänsä sävyltään (täysin) kielteinen; julkisesti hyväksytystä kaupallisuudesta tulee pahe vasta kun se liitetään jouluun tai urheiluun – pyhiin käsitteisiin.

Joukkoviestimissä urheilua syytetään kaupallistumisesta liian kevyin perustein. Todellisuudessa urheilu on menettänyt viattomuutensa jo aikoja sitten. Nyt käydään taistelu lähinnä sen sielusta eli uskottavuudesta ja mahdollisesti vielä jäljellä olevista korkeista arvoista. Julkinen arvostelu rajoittuu kaupallisuuden räikeästi näkyvään osaan. Urheilutoimittajatkin tuomitsevat sitä kiitettävän innokkaasti. Arvosteluun ei kuitenkaan liity analysointia. Hyvin kaupallisen Kansainvälisen olympiakomitean (KOK) hyvin kaupallisia kisoja arvostellaan ylimalkaisesti. Uneksitaan paluusta Helsingin henkeen (olympiakisat 1952). Hieno, mutta täysin mahdoton ajatus. Kukaan ei halua kannattamattomia kisoja ilman sponsoreita, televisiota ja mainoksia – ja sen seurauksena ilmeisesti myös ilman huippu-urheilijoita.

Los Angelesin vuoden 1984 olympiakisoja pidetään avoimen kaupallisuuden läpimurtona olympialaisissa. Mutta vielä hirvittävämpää kuin kaupallisuus tuntui aikoinaan olleen se, että kisat tuottivat voittoa. Suuri osa

Suomen joukkoviestimistä tukee Helsingin olympiakisa-anomusta kiinnittämättä yhtään huomiota siihen, ettei kisoja järjestettäisi 1952 kisojen vaan Los Angelesin kisojen tapaan. Olympiakisojen käyttöoikeus myydään, mutta myyjä, KOK, pitää kisat myynnin jälkeenkin itsellään. KOK on ainakin tähän asti täysin yksipuolisesti voinut sanella, miten kisaisännän pitää oikeuttaan käyttää.

• • •

Tukholman yliopiston urheiluhistorian professori Jan Lindroth ennakoi kiinnostuksen kilpaurheiluun vähenevän 2000-luvulla. Urheilun määrä mediassa ei voi kasvaa jatkuvasti. Kun tarjonta kasvaa liian suureksi kylälästyvät sekä yleisö että tiedotusvälineet ja niin mainosmiljarditkin katoavat. Urheilujournalismista tätä visiota on ehkä turha hakea. Televisiossa urheilu on jo kauan viettänyt "joulu-aattoa" eikä vain joka ilta, vaan joka päivä aamusta iltaan. Tästä huolimatta useimmat, myös urheilutoimittajat, uskovat, että urheilu säilyttää erikoisasemansa yhteiskunnassa. Vaikka jotkut urheilulajit häviävät julkisuudesta, niin tilalle nousee uusia lajeja. Televisiokanavat ja lähetysajat ovat olemassa, pulaa on ainoastaan ohjelmistosta. Urheilu tarjoaa halpaa jännitystä ja viihdettä.

Urheilun seuraaminen muuttuu ilmeisesti yhä valikoivammaksi. Urheilulajin tulevaisuus mitataan, mainostajien raamatun, katsojamittausten mukaan. Jos laji ole tv-kelpoinen, sen tulevaisuus on synkkä. Ensin päätävät urheilutoimittajat ja yleisö ja sen jälkeen mainostajat, mitkä lajit sopivat julkisuuteen. Yhä harvemmat (urheilijat, lajit) saavat yhä enemmän (rahaa). Evander Holyfield saa 100 miljoonaa dollaria nyrkkeilyottelusta, joka mahdollisesti kestää ainoastaan minuutin. Järjetöntä? Kehitys ei ainakaan julkisen sanan voimalla näytä kulkevan järkevämpään ja vähemmän kaupallisempaan suuntaan.

Huippu-urheilua ilman kaupallisuutta ei ole tavallaan koskaan ollutkaan. Tärkeämpää kuin käydä toivotonta ja turhaa taistelua (jota ei todellisuudessa käydäkään) kaupallisuutta vastaan olisi se, että urheilutoimittajat, ja niiden kautta ehkä muutkin, muistaisivat tosiasiat. Urheilu ei ole yksi suuri kokonaisuus, jonka sisällä ihanteet, keinot ja päämäärät ovat kaikille samat.

Göran Wallén

Huvudstadsbladetin urheilutoimituksen esimies